

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข / ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ดังนี้

(๑) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการในประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและการพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต

(๒) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการค้าและอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

(๑) ด้านกฎหมาย โดยเป็นการปรับปรุงกฎหมายที่มีผลต่อการอำนวยความสะดวกและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

(๒) ด้านเศรษฐกิจ โดยเป็นการปรับปรุงระบบภาษีให้มีความเป็นธรรม การเพิ่มรายได้ของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ การอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นแก่ผู้เสียภาษี การลดต้นทุนการจัดเก็บภาษี รวมทั้งการสนับสนุนโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

(๑) กฎหมายปัจจุบัน

การให้บริการในประเทศอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ว่าผู้ให้บริการอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการให้บริการในต่างประเทศและมีการใช้บริการในประเทศ ผู้จ่ายเงินค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการที่อยู่ในต่างประเทศเป็นผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรแทนผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศ

/ (๒) สภาพ ...

(๒) สภาพปัญหา

เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลส่งผลให้รูปแบบการให้บริการเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศสามารถให้บริการอย่างไร้พรมแดนแก่บุคคลต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น รวมทั้งมีอิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์มซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการจำนวนมาก ทำให้บุคคลต่าง ๆ สามารถซื้อบริการอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เพลง ภาพยนตร์ เกมส์ เป็นต้น จากผู้ประกอบการที่อยู่ในต่างประเทศได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

ในทางปฏิบัติ พบว่า ผู้จ่ายเงินค่าบริการที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากสามารถนำเงินภาษีที่ได้นำส่งไปแล้วนั้น ไปหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ แต่ประชาชนทั่วไปซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่พบข้อมูลว่าได้ดำเนินการแต่อย่างใด จึงเกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

อนึ่ง การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากรในปัจจุบันอยู่ในรูปกระดาษ เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศและรองรับการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องให้การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารดังกล่าวสามารถกระทำได้ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์

ดังนั้น การปรับปรุงแก้ไขประมวลรัษฎากรในกรณีดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

(๓) หากไม่ทำภารกิจนั้น จะสร้างความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในประเทศ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลเสียหายต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งเป็นอุปสรรคใหญ่แก่การประกอบธุรกิจและการจัดเก็บภาษีในยุคดิจิทัล

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม รักษาความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งสนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัล จึงจำเป็นต้องปรับปรุงบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในกรณีดังกล่าว

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

วัตถุประสงค์ในการยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร ให้สามารถการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักรโดยผู้ใช้ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน อีกทั้งปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการมี การใช้ หรือการจัดทำเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากร ให้สามารถดำเนินการด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

เป้าหมายของการยกร่างในครั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

(๑) ปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักรโดยผู้ใช้ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน

(๒) ปัญหาการมี การใช้ หรือการจัดทำเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากร ให้สามารถดำเนินการด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

-

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

นานาชาติได้ร่วมกันกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีดังกล่าว โดยผลการศึกษาขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แนะนำว่า การกำหนดให้ผู้ประกอบการต่างประเทศหรืออิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่หน่วยงานจัดเก็บภาษีเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการได้มากที่สุด ซึ่งประเทศที่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่ได้ออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามคำแนะนำดังกล่าวของ OECD โดยมีหลักการเช่นเดียวกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการจัดทำเอกสารหลักฐานนั้น ประเทศจำนวนมากได้ออกกฎหมายเพื่อให้ดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เช่นเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัตินี้

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่สามารถดำเนินการด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการสอดคล้องกันกับหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ผู้ประกอบการที่ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศและมีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร โดยผู้ใช้ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่จดทะเบียนและนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากร

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

กรมสรรพากรได้เปิดให้ผู้ประกอบการสามารถจดทะเบียน ยื่นแบบแสดงรายการ และชำระภาษีมูลค่าเพิ่มทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่ทำให้ต้นทุนการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นเกินสมควร

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) ส่งเสริมความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในราชอาณาจักรกับนอกราชอาณาจักร

(๒) ทำให้การจัดเก็บภาษีมีความสอดคล้องกันกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกให้แก่การพัฒนาประเทศ

(ก) สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประกอบการนอกราชอาณาจักรมาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี และการให้บริการแก่ผู้เสียภาษีต่อไป

(ข) อำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจและประชาชน เพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเอกชน และลดต้นทุนในการจัดทำเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากร

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้จะใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติที่มีผลแก้ไขเปลี่ยนแปลงการเสียหรือการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งกำหนดหน้าที่ทางภาษีของผู้ประกอบการจะใช้บังคับสำหรับรายรับหรือการจ่ายเงินตั้งแต่วันที่หนึ่งของเดือนที่เจ็ดถัดจากเดือนที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้ผู้ประกอบการมีระยะเวลาเตรียมพร้อมเพียงพอ

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

มีการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมสรรพากรที่มีอยู่แล้วให้รองรับในส่วนที่เกี่ยวกับทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม การนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำรายงาน หรือเอกสารหลักฐานรวมทั้งหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งดำเนินการด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ อีกทั้งลดต้นทุนในการจัดทำเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดเกี่ยวกับภาษีอากร

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กรมสรรพากรได้สร้างการรับรู้และความเข้าใจอย่างต่อเนื่องผ่านการเผยแพร่หลักการของร่างพระราชบัญญัติในช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ของกรมสรรพากร แดงลงข่าวของกรมสรรพากร การประชุมหารือร่วมกับผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว กรมสรรพากรจะได้ชี้แจงแก่ธุรกิจและประชาชนทั่วไปในทุกช่องทาง รวมทั้งจัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่ออธิบาย และตอบปัญหาและข้อสงสัยแก่ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรกเป็นจำนวน - บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้ - อัตรา

ไม่จำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณและอัตราค่าจ้าง เนื่องจากงบประมาณและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันเพียงพอแก่การดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอยู่แล้ว

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

(๑) ส่งเสริมความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักร

(๒) ทำให้การจัดเก็บภาษีมีความสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกให้แก่การพัฒนาประเทศ โดยคาดว่ากรมสรรพากรจะจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท

(๓) กรมสรรพากรสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประกอบการนอกราชอาณาจักรมาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีและการให้บริการแก่ผู้เสียภาษีต่อไป

(๔) อำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจและประชาชน เพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชน และลดต้นทุนในการจัดทำเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวกับภาษีอากร

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

-

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

-

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

-

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

-

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

-

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

-